

SCHRIFTELIJKE VRAGEN AAN HET COLLEGE

Nb: vragen en antwoorden worden verzonden aan College, MT en alle raadsleden.

Pag 1

INDIENING

Steller vragen: Huub van Vliet, GroenLinks

Datum: 7 juni 2012

Onderwerp: **het ontbreken van namen van vermoorde joodse Heemstedenaren op het oorlogsmonument.**

Wijze van beantwoording:

0 mondeling

- in commissie SAM / RUI / MID / SC

- in raadsvergadering

x schriftelijk

uiterlijke beantwoording: zo mogelijk voor het zomerreces (eind juni a.s.)

VRAAG

1. Waarom staan de namen van de 139 tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoorde joodse Heemstedenaren niet op het gedenkteken aan de Vrijheidsdreef?
2. Hoe denkt de gemeente waardig te kunnen herdenken bij het oorlogsmonument van de Tweede Wereldoorlog, waarbij een keuze is gemaakt voor alleen de namen van niet joodse slachtoffers?
3. Wat denkt de gemeente te kunnen doen om deze omissie te herstellen: plaatsing van een plaquette, waarop de namen staan van de 139 vermoorde joodse Heemstedse slachtoffers?

In de Heemsteder van 2 mei 2012 verscheen een artikel over de 139 vermoorde joodse Heemstedenaren tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ook in een van de tijdschriften van de Historische Vereniging Heemstede Bennebroek (het jubileumnummer van dit voorjaar) wordt hier aan gerefereerd. In deze artikelen staat beschreven dat tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoorde Heemstedenaren niet vermeld staan op de gedenkteken van de gemeente Heemstede aan de Vrijheidsdreef. Op deze gedenksteen staan slechts de namen van de in de oorlog omgekomen en vermiste niet joodse Heemstedenaren.

Pagina 2

ANTWOORD

1. Waarom staan de namen van de 139 tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoorde joodse Heemstedenaren niet op het gedenkteken aan de Vrijheidsdreef?

Wij kunnen niet goed achterhalen wat destijds (1948) precies de beweegredenen zijn geweest. Uit de beschikbare informatie is niet direct af te leiden welke criteria destijds zijn toegepast bij de gedenkplaat met namen van oorlogsslachtoffers, bij het monument op de Vrijheidsdreef. Het is ook niet duidelijk of het monument toentertijd was bedoeld als verzetsmonument of als een monument ter herdenking van de bevrijding en van de in de oorlog gevallen. Die vraag kan niet expliciet worden beantwoord met de informatie uit de archiefstukken uit 1946-1948.

Overigens ontbreken op het monument op de Vrijheidsdreef veel namen van Heemstedse slachtoffers in de Tweede Wereldoorlog. In de eerste plaats de joodse inwoners, maar ook mensen die in het voormalige Nederlands-Indië het leven lieten, of mensen die verplicht te werk werden gesteld in Duitsland.

In 1995 zijn er stemmen opgegaan om namen toe te voegen op de gedenksteen bij het monument. Toen is daar uiteindelijk niet voor gekozen omdat men de gedenksteen en het beeld, die samen het monument

vormen 'met rust' wilde laten. Wel is een 'In memoriam'-boek samengesteld, met daarin alle namen van hen die tengevolge van oorlogshandelingen en/of gewelddadig ingrijpen van de Duitse en de Japanse bezetter zijn omgekomen en die volgens het bevolkingsregister van Heemstede op dat moment ingezetene van de gemeente waren. Hierin staat ook een lijst van 140 omgekomen of vermiste Joodse burgers uit Heemstede (dus geen 139, maar 140). Het 'In memoriam'-boek wordt eens in de vijf jaar meegedragen naar de herdenking op de Vrijheidsdreef en krijgt dan een prominente plaats.

2. Hoe denkt de gemeente waardig te kunnen herdenken bij het oorlogsmonument van de Tweede Wereldoorlog, waarbij een keuze is gemaakt voor alleen de namen van niet joodse slachtoffers?

Het monument op de Vrijheidsdreef is in 1948 geplaatst met de kennis van toen. Zoals boven aangegeven is niet duidelijk te achterhalen welke criteria indertijd zijn toegepast. De gemeente beschouwt het monument als een symbool voor alle mensen die zijn omgekomen als gevolg van de oorlog. De gemeente volgt bij de 4 mei herdenking de lijn van het Nationaal comitee 4 en 5 mei: op 4 mei herdenken we allen – burgers en militairen – die in het Koninkrijk der Nederlanden of waar ook ter wereld zijn omgekomen of vermoord sinds het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog, in oorlogssituaties en bij vredesoperaties. De herdenking zoals die jaarlijks plaatsvindt in Heemstede, ervaren wij als waardig. Blijkens de belangstelling elk jaar geldt dat ook voor veel Heemstedenaren.

3. Wat denkt de gemeente te kunnen doen om deze ommissie te herstellen: plaatsing van een plaque, waarop de namen staan van de 139 vermoorde joodse Heemstedse slachtoffers?

Vorig jaar en ook dit jaar hebben enkele inwoners ervoor gepleit een gedenksteen te plaatsen met de namen van de joodse inwoners uit Heemstede die zijn omgekomen in de Tweede Wereldoorlog. Inmiddels hebben we stappen gezet om zo'n gedenksteen te realiseren. Wij gaan ervan uit dat een en ander voor de 4 mei herdenking 2013 is gerealiseerd. In juli is een overleg hierover gepland waarvoor wij twee Heemstedenaren met een joodse achtergrond hebben uitgenodigd.

datum:

portefeuillehouder:

antwoord:

evt bijlagen: [titels/omschrijvingen]